

Wapenpromotie bij foute vrienden: Nederlandse bedrijven op de IDEX wapenbeurs 2015

Stop Wapenhandel – januari 2015

De Nederlandse wapenindustrie heeft een “versterkte belangstelling voor het Midden-Oosten” volgens haar lobby-organisatie NIDV.¹ De regio is een groeimarkt op het gebied van wapenaankopen. Om hieraan tegemoet te komen willen overheid en wapenindustrie Nederland goed op de kaart te zetten tijdens de IDEX wapenbeurs, die van 22 t/m 26 februari plaatsvindt in de Golfstaat Abu Dhabi, een van de Verenigde Arabische Emiraten (VAE). Het is de grootste wapenbeurs van het Midden-Oosten, en een van de grootste ter wereld. In 2015 worden ruim 80.000 bezoekers verwacht vanuit de hele wereld, vooral uit het Midden-Oosten, Noord-Afrika en Azië.²

In het 'Holland Paviljoen', georganiseerd door overheid en NIDV (Nederlandse Industrie voor Defensie en Veiligheid) en NAG (Netherlands Aerospace Group), zullen tien Nederlandse bedrijven te vinden zijn die leveren aan de defensie- en veiligheidssector. Ze worden ondersteund door de ministeries van Economische Zaken, Buitenlandse Handel en Defensie. Daarnaast staan een aantal bedrijven zelfstandig op de beurs.

Gezamenlijke poging overheid en industrie Nederlandse wapens te promoten

De deelname aan de IDEX en de militaire handelsmissie die hieraan gekoppeld is, vormen onderdeel van een beleid om militaire – en veiligheidssector en luchtvaartindustrie een (grotere) voet tussen de deur te geven in het Midden-Oosten en Noord-Afrika. Ook de geactualiseerde Defensie Industrie Strategie 2013 wijst op versterkte inspanningen op markten buiten Europa, zoals het Midden-Oosten.³

De militaire uitgaven in die regio stijgen snel, aangejaagd door de vele conflicten. Bovendien zijn veel klanten buitengewoon kapitaalkrachtig door hun olie-inkomsten. In alle opzichten een aantrekkelijke markt voor wie het niet te nauw neemt met mensenrechten en democratie. Ook de steun vanuit bijvoorbeeld Saoedi-Arabië en Qatar aan extremistische islamistische groepen, inclusief het doorleveren van wapens, vormt nauwelijks een beletsel.

De afgelopen jaren werd door Nederlandse militaire bedrijven ook deelgenomen aan handelsmissies naar Turkije en Qatar en aan andere wapenbeurzen in de regio.

Ook de steun van maar liefst drie ministeries en de sectororganisaties NAG en NIDV aan de deelname aan de IDEX, en de economische missie onder leiding van minister Hennis van Defensie, wijzen op een gecoördineerde poging de Nederlandse wapen- en veiligheidsindustrie in de markt te zetten in een zeer explosieve regio.

Nederlandse bedrijven op de IDEX 2015

Bedrijf	Vestigingsplaats	Product(en) en/of dienst(en)
Allison Transmission Europe	Sliedrecht	Transmissies en aandrijfsystemen
Damen Schelde	Vlissingen	Schepen
<i>DSM Dyneema</i>	Urmond	Bepantsering
<i>Gielissen</i>	Eindhoven	Live communicatie
<i>Heinen & Hopman</i>	Bunschoten - Spakenburg	HVAC voor schepen
Imtech Marine	Rotterdam	Systemen voor maritieme industrie
<i>KVE Composites Group</i>	Den Haag	Composietproducten
<i>Microflown AVISA</i>	Arnhem	Akoestische sensoren
<i>NLR</i>	Amsterdam	Onderzoek, ontwikkeling en technische assistentie
<i>NOVEK Technical Solutions</i>	Zwolle	Metaalconstructie

¹

² www.idexuae.ae

³ Ministeries van Defensie en van Economische Zaken, Defensie Industrie Strategie, 10 december 2013

RVM	Genemuiden	Technische weefselproducten
<i>Sun Test Systems</i>	Weesp	Testapparatuur voor vliegtuigen, helikopters en wagens
<i>TNO Defensie</i>	Rijswijk	Onderzoek en ontwikkeling
<i>Visionwaves</i>	Zeist	Bedrijfsondersteunende software
<i>Bron: website IDEX; bedrijven in cursief maken deel uit van het Holland Paviljoen</i>		

Ook Airbus (voorheen bekend als EADS) en Thales (moeder van Thales Nederland, voorheen Hollandse Signaal Apparaten), beiden grote Europese wapenbedrijven met Nederlandse connecties, alsmede TenCate Advanced Armour & Protective Fabrics, nemen deel aan de IDEX, maar staan niet ingeschreven als Nederlandse bedrijven.

Maritiem

Scheepsbouwer Damen Schelde heeft al een voet aan de grond in de regio met werven in de VAE (Sharjah) en Qatar. De marines van Jemen, Marokko en Oman zijn klant. Ook Imtech Marine heeft een vestiging in de VAE. Het bedrijf leverde eerder onderdelen voor marineschepen van Oman, Marokko en Turkije.⁴

Bepantsering

DSM Dyneema en TenCate richten zich vooral op bepantsering. TenCate gebruikte de IDEX in 2009 om het nieuwe product Armourtex BM, voor bepantsering van voertuigen, te presenteren. In het bijbehorende persbericht werden de oorlogen in Irak en Afghanistan eufemistisch betiteld als "militaire vredeshandhavende operaties".⁵ Het bedrijf ziet ook steeds meer brood in export naar het Midden-Oosten; eind 2012 opende het een verkoopkantoor in de VAE. Het levert zijn producten ook aan de Special Forces van de VS, de meest gewelddadige en minst gecontroleerde eenheden van het Amerikaanse leger.⁶

'Desert tulip'

Visionwaves en KvE Composites Group maken deel uit van het begin 2012 gestarte project 'Desert Tulip'. Dit project richt zich op de intrede van een groep Nederlandse luchtvaartbedrijven op de markt van de VAE: "De verwachting is dat een gezamenlijk, structurele aanpak kans biedt op langdurige business in de VAE voor 5 tot 10 bedrijven."⁷ Ook wordt mogelijke uitbreiding verder in de regio onderzocht. Daarbij worden vooral kansen gezien, ook op de militaire markt, in Saoedi-Arabië.⁸ De NAG is aanspreekpunt van het project, dat gesteund wordt door de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland. Visionwaves werkt verder onder meer voor wapengigant BAE Systems en het levert de software voor alle vliegtuigen van de Chileense luchtmacht.⁹

Airbus en Thales

Airbus Group en Thales behoren tot de tien grootste wapenproducenten ter wereld en leveren aan talloze landen, ook in het Midden-Oosten. Thales Nederland haalde tijdens de IDEX 2009 een order ter waarde van ongeveer 130 miljoen euro binnen voor de levering van een digitaal intercomsysteem dat ingebouwd werd in Franse tanks voor de krijgsmacht van de VAE.¹⁰ En in 2012 sloot het contracten van 40 miljoen euro met de Qatarrese marine voor de levering van radar en 'command, control and communication' (C3) systemen en van ruim 20 miljoen euro voor de levering van C3-systemen aan de marine van Algerije.¹¹

⁴ <http://www.nidv.eu/nl-NL/pages/1176/Deelnemers-overzicht.aspx>

⁵ TenCate, TenCate presents composite armour solution against EFP roadside bombs at IDEX 2009 in Abu Dhabi, press release, 20 February 2009

⁶ Dutch 007 equipment; Royal Ten Cate on innovative defence market, Stop Wapenhandel april 2014 <http://www.stopwapenhandel.org/node/1627>

⁷ <http://www.rvo.nl/subsidies-regelingen/projecten/desert-tulip>

⁸ NAG, Rapport: Fact Finding Missie 2013 Saoedi-Arabië & Koeweit,

⁹ <http://www.visionwaves.com/en/home#clients>; <https://www.nidv.eu/nl-NL/news/546/Chileense-luchtmacht-breidt-het-gebruik-uit-van-VisionWaves-Delta-software-voor-ge%C3%AFntegreerd-logistiek-amp;-financieel-management.aspx>

¹⁰ <http://www.defenseindustrydaily.com/idex-2009-the-other-purchases-05326/>

¹¹ Analyse Nederlandse wapenexport 2012, Campagne tegen Wapenhandel, februari 2014

Ook Saoedische tanks zijn uitgerust met door Thales Nederland geleverde communicatieapparatuur. Airbus valt met het opzetten van een grensbewakingssysteem langs de hele grens van Saudi-Arabië, een contract waar naar verluidt ruim twee miljard euro mee is gemoeid. Ook levert het optische apparatuur voor tanks en houwitsers voor gebruikers in het Midden-Oosten. Het bedrijf ziet het Midden-Oosten en Noord-Afrika als een belangrijke groeimarkt en heeft vertegenwoordigingen in de VAE, Saudi-Arabië, Oman, Qatar en Egypte.¹²

---

¹² Campagne tegen Wapenhandel, European technology arming the world, May 2011